

Wettelijke bescherming voor auteurs en artiesten bijna een feit

Gisteren, dinsdag 10 februari werd het wetsvoorstel Auteurscontractenrecht behandeld in de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel, een wettelijke bescherming tegen wurgcontracten, bevat een groot aantal maatregelen die auteurs en artiesten beter moeten beschermen tegen de marktmacht van (grote) exploitanten. Het wetsvoorstel introduceert onder meer een bestsellersbepaling (die makers het recht geeft op een aanvullende vergoeding bij onverwacht succes), een non usus regeling (die in geval van geen of onvoldoende exploitatie recht geeft rechten terug te vorderen), onverbindend verklaring van onredelijke bepalingen (zoals kick back contracten gehanteerd door de publieke omroep en opstapelingen van eenzijdige opties in onder meer platencontracten). Daarnaast creëert het wetsvoorstel een collectieve aanspraak voor scenaristen, regisseurs en hoofdrol acteurs op een proportionele vergoeding voor diverse vormen van exploitatie, waarover afgelopen week tussen LIRA, VEVAM en NORMA (verenigd in PAM) en exploitanten (verenigd in RoDAP) een covenant werd gesloten.

Tot slot introduceert de komende nieuwe wet de mogelijkheid van een laagdrempelige geschillencommissie, waar makers (indien gewenst anoniem) hun geschillen op basis van deze nieuwe beschermingsmaatregelen kunnen voorleggen. Platform Makers, het samenwerkingsverband van beroepsorganisaties en vakbonden voor auteurs en artiesten, heeft namens haar leden aangedrongen op een korte evaluatieperiode van de nieuwe wet, opdat op korte termijn bezien kan worden of verdergaande wettelijke maatregelen noodzakelijk zijn, en heeft zijn zorgen geuit over daadwerkelijke oprichting van de zo belangrijke nieuwe geschillencommissie.

Daarnaast meenden makers dat op diverse punten het wetsvoorstel aan kracht zou kunnen winnen. Onder meer door de werkingssfeer uit te breiden naar kleine bedrijven.

Tijdens de Kamerbehandeling heeft een Kamermeerderheid van VVD, PvdA, SP, D66 en PVV (middels twee moties) de regering opgeroepen er op toe te zien dat de nieuwe geschillencommissie op korte termijn daadwerkelijk tot stand zal komen (en indien noodzakelijk een geschillencommissie aan te wijzen). Tevens vroegen

deze partijen de staatssecretaris om een korte evaluatieperiode van de nieuwe wet. De Staatssecretaris heeft de Kamer toegezegd de wet over vijf jaar grondig te evalueren en tussentijds na twee en een half jaar een eerste balans op te zullen maken. Onder deze toezegging hebben de oppositiepartijen voorstellen voor verdere aanpassingen aangehouden tot de komende evaluatie.

Naar verwachting zal het wetsvoorstel nog voor de zomer door ook de Eerste Kamer worden besproken, zodat de nieuwe regelgeving mogelijk nog halverwege dit jaar zal kunnen ingaan.

Erwin Angad-Gaur (voorzitter van Platform Makers): “We zijn vooral erg blij dat deze wet er nu op korte termijn daadwerkelijk komt. Het was goed om te zien dat alle bij het debat aanwezige partijen overtuigd waren van de noodzaak van een betere bescherming van auteurs en artiesten. Uiteraard hebben wij niet alles in de wet gekregen wat wij zouden willen en helaas blijven enkele kwetsbare groepen daardoor voorlopig verstoken van de bescherming die de meeste makers wel zullen krijgen. Evengoed kunnen ook kleine bedrijven, middels reflexwerking, via de rechter van de nieuwe bescherming gebruik maken, maar toegang tot de nieuwe geschillencommissie is voor hen voorlopig niet mogelijk. Vooral de Kamerbrede steun voor een geschillencommissie in alle sectoren die ook daadwerkelijk laagdrempelig zal zijn is daarbij van groot belang, want zonder een laagdrempelig handhavingsinstrument kunnen alle nieuwe wettelijke maatregelen heel goed louter theoretisch blijken te zijn. Met producenten en uitgevers zijn wij momenteel in overleg over een reglement voor de nieuwe geschillencommissie. We hopen daar, met deze steun in de rug, snel uit te komen. Daarnaast geeft de evaluatieperiode ons de mogelijkheid over een paar jaar verdere verbetering te bepleiten. Er blijft genoeg te doen, maar er is alle reden positief te zijn: dit wetsvoorstel is een belangrijke mijlpaal.”

Foto: @ Phil Nijhuis